

Hegedűs Imre János
(1941, Székelyhidegkút)
író, irodalomtörténész,
Budapesten él

Hegedűs Imre János

Szindbád fia

A Mystery Hotelben akart megszállni, aminek valamikor, az apja idejében Arany Bárány volt a neve, de meggondolta magát:

– Jobb, ha nem lépek forró földre – dörmögte az Orient expressz folyosóján állva –, veszedelmes taposóakna az a hely, nem szaggatom föl a sebeket, Jázminra emlékeztetne ott minden, még álmomban is látom fétis növényünket, az óriási deszkaládába ültetett filodendront a hall sarkában, annak előrenyúló, nagy levele alatt, kétszemélyes asztalunknál töltöttük a legszebb órákat, az édes semmittevés óráit, elmélekedtünk, ábrándoztunk, ő bizonyára azokra a férfiakra gondolt, akik tüzes szavakat suttogtak a fülébe, és örök hűséget fogadtak, én megpróbáltam kitalálni, hányadik nő az életemben Jázmin, nyilván belezavarodtam, a lépcsőn fel-futó szőnyeg is Jázmin zafír szemét juttatná eszembe – apám is szerette a zöld szemű nőket, különösen, ha azok bandzsítottak egy kicsit –, a szobánkban az ágytakaró mustárszínű volt ugyan, de a mintázata mélyzöld, smaragd, valamelyik textilgyár mérnöke hatalmas pálmaleveleket tervezett, azokat nyomtatták bele az anyagba.

Könnyű, ruganyos léptekkel szállt le a vonatról az ifjú Szindbád, soha nem hordott nagy csomagot, utálta a poggyászt, kis kezításkájában megvolt mindene, egy váltóing, néhány csokornyakkendő, borotva, bajuszkötő, pizsama. No, és a legalján a laptop, anélkül ma már lélegzeni sem lehet. Mi kell egyéb egy kereskedelmi ügynöknek? Az óriáscég fizeti a költsége-

ket, csak számlát kell kérni mindenhol, a recepción, a pincérektől, a taxisofőröktől, utálta az ilyen nyűgöket, de meg kellett barátkozni velük, bezzeg az apám – dörmögte –, nem bíbelődött számlákkal, amikor megrendelte a velőscsontot, a kacsasültet, a becsinált malacot, az aranygaluskás tyúkhúslevest, de hát nem lehet lelépni a földabroszról amiatt, mert változnak az idők.

Gyalog megyek – mondta magában –, a feleségő taxisofőrök csak összetörik a gondolataimat, nincs messze a Timon Szálló, legalább elmélkedem addig, mindig kapóra jön a hotel neve, gyakran mondta az atyám, szkeptikus bölcsességgel kell tekinteni a világra és bűnbánó lélekkel önmagunkra. Ne ítélj! Ne mondj véleményt! Ezt tanulta ő Timontól, a köztisztelenek örvendő férfiútól, azt senki sem tudta, hogy hosszú élete folyamán a hajós hol, hogyan került kapcsolatba az ókori bölccsel, de átforrósodott a hangja, ha róla beszélt:

– Ő legyen a kalauzod, fiam, mármint Timon, aki bebarangolta a holt lelkek birodalmát, egyedül neki sikerült szerencsésen visszatérni az alvilágból, s derűs közönybe süppedve élte tovább földi életét. Csak a székszis ment meg a csalódásoktól, csak az örök kétely szabadítja fel a lelket a miszticizmus béklyóiból. És a megbocsájtó gúny. Ezt ne felejtsd el, fiam! Nincs nagyobb lelki gyönyörűség, mint suttogva, morolva, szinte szavak nélkül kigúnyolni a világot, anélkül hogy ítéletet mondanál. Ülő órák hosszát egy kerti padon, vagy egy kiskocsmában

Szeretettel köszöntjük szerzőnket, aki július 9-én ünnepli 80. születésnapját!

sarokasztalnál, esetleg otthonodban egy rokkant fotelben, és hallgasd a csendet. Idő kell ahhoz, de sok gyakorlat után sikerül, nagyot csendül az, ami hallhatatlan.

Százkét éves volt az atyám, amikor én születtem – folytatta Szindbád fia útközben a medítálást –, természetesen futó kaland gyümölcse vagyok, egy Podolin melletti falucskában láttam meg a napvilágot, s nőttem fel, inkább tanya volt az, nem falu, zsenge, fiatal kecskepásztor lánynak csavarta el atyám a fejét (pásztorlányokkal szerelmeskedtek valaha az istenek is, mondogatta később), akit Galíciából hoztak le ide még gyermekkorában, hosszú tengeri utat ígért neki, óceánjárók fedélzetének luxusát és az Újvilágot, de egy derengő hajnalon kilépett a kicsi kunyhó ajtaján, s elindult a kanyargós úton, a közeli erdőszegély nyelte el az alakját. Így mesélte nekem az anyám, Nadia, a félig lengyel, félig zsidó asszony, s keresztet vetett, kérte az ő Krisztusát és a lengyelek védőszentjét, Kingát, segítse kalandos életútján a hajóst, legyen áldott minden lépése, amiért őt néhány boldog éjszakával megajándékozta.

– Pillanatig sem reméltem – mondogatta nekem anyám, amikor már akkorára nőttem, hogy értettem valamit a felnőttek titkaiból –, hogy itt, a világ végén, a Poprád völgyében beáll mellem kecskepásztornak, hogy is tehetett volna ilyent, szegfűillatú volt a haja, levendulaszag áradt az ingéből, a bársonykabátjából, és sűrű kalapja puha volt, mint a bagolyfiókák tolla. – Olyan sokszor és olyan áhítattal emlegette Nadia az atyám kalapját, hogy én majdhogynem láttam gyermeki szemeimmel, amint hetykén, kicsit félre csapva viseli, pedig eltűnése után kilenc hónapra szült meg az anyám, bába sem volt mellette, egyedül intézett mindent, a köldökzsinóromat fogával rágtta szét, bélhúrral kötötte el, s engem a nagy nyírfa tekenőben fűrésztött meg. Kecskék mellett nőttem fel, anyám minden reggel savóban mosta meg az arcomat, hogy legyen szép, legyen finom arco-

mon a bőr, tükör nem volt a kunyhóban, de itatni a Poprádra hajtottuk le a kecskéket, ott megnézhettem magam a víztükörben, anyám szerint nagyon szép gyermek voltam, s nagyon hasonlítottam az apámra. Két-háromévente egyszer láttuk, fel-felbukkant, mindig hajnalban vagy késő este kopogtatott, soha fényes nappal, volt úgy is, hogy éjjel után, s ahogy belépett, megtelt a mi túró-, savó- és sajszagú hajlékunk az ő finom, úri illatával.

Itt megszakadt az ifjú Szindbád visszaemlékezése, mert megérkezett a Timon Szállóba. Ismert vendég volt itt is a híres, bőkezű kereskedelmi ügynök, mélyet hajolt előtte a libériás kapus, és megszokott, kedves mosolyával fogadta a recepciós kisasszony, Petra, akit – ő sem tudja, miért – Bubunak szólított.

A pincér is megjelent, ingyenc falatokat ajánlott, amelyeket fel sem tüntetett a tulajdonos az étlapon, bárány agyvelőt tojással kavarva s kisütve, de ő magányra vágyott, az első emeleti szobájába sietett fel, többször hallotta az okostelefonjának csipegését, tudni akarta, mi van Jázminnal, bizonyára ő jelentkezett.

Kicsit reszketett a keze, mielőtt rátette volna mutatóujját az érintőképernyőre: több sms Jázmintól, e-mail a cégtől, villámpostán érzelmes, kicsit giccses levél az Opera balett-táncosnőjétől, Marától, akivel fél évig járt jegyben, s derűs heteket töltöttek el a török Riviérán, de őt csak az sms-üzenetek érdekelték. Amikor elbúcsúzott a Mysteryben Jázmintól, a lány öngyilkossággal fenyegetőzött, a Dunába vettem magam, vagy leugrom a harmadik emeletről, mondta, ezt csinálták az apád női, te sem vagy külön, te, te, te mániás szoknyapécér, megtudtam a hotel portásától, hogy utcányokat, éjjeli pillangókat hordtál fel ide, s fetrengtél velük a mi megszokott, kedves ágyunkban.

Nem lett öngyilkos Jázmin, az ifjú Szindbád el is várta, hogy a Musical Színház híres dívája, táncdaléneke igazodjon a modern világ trend-

jéhez, kimentek a divatból az öngyilkosságok, legalábbis szerelmi bánatában ma már senki sem köti fel magát, lúgkövet sem iszik, de a nők utolsó kártyáját kijátszotta, egyik sms-ben csak ennyi állt: „Terhes vagyok!”

No, akkor én hamarosan apa leszek – gondolta –, persze, csak akkor, ha nem hazudik Jázmin. Veszélyes játék ez, mert mi van akkor, ha repülőjegyet váltok, s valamelyik dél-amerikai országban, Peruban vagy Argentínában kötök ki? Az én szakismereteimre mindenhol szükség van a földön. Melyik cég nem kívánja jó áron eladni a termékeit?

Bizonyosságot akart, ezért kicsípte magát, ami elsősorban abból állt, hogy a kékszínű, fehér pettyes Lavalliére-nyakkendőjét kötötte fel (az apja mondogatta, ez illik hozzánk, fiam, mert ezt a napkirály, XIV. Lajos kurtizánjáról, Louise de la Valliére-ről nevezték el!), bajszkájának szálait drága kenőccsel ragasztotta össze, nagyon kevés pirosítót kent az arcára, és francia parfümöt fújtatott a hajára, ruhájára. Taxit rendelt, s Jázmin dalszínházába vitette magát, ismerte a műsortervet, tudta, hogy ma este fellép a lány *Az operaház fantomjában*, Christine Daaé szerepét játssza.

A művészbejárón ment be, senki nem állította meg, mert belső tagnak számított, mivel az előadás már megkezdődött, leült Jázmin öltözőszobájában, s várt. A hangszóró közvetítette az előadást, így pontosan tudta, mi történik a színpadon, mikor ér véget az első felvonás.

Jázmin nem lepődött meg, amikor a híres bonvivánt az öltözőjében találta:

– Tudtam, hogy eljössz – mondta, amikor szebbel-lobbal berobogott a kis szobába –, számítottam a gyávaságodra, nem sok bátorsággal tarisznyált fel anyád a kecskék mellett a Poprád völgyében, s apád tohonya jellemét is megörökölted. Persze, hogy nem vagyok terhes, hazudtam neked az sms-ben, de látni akartam még egyszer azt a fancsali pofádat, amivel minden nőtényt le tudsz szedni a lábáról. Jól be-

tojtál az sms-től, ma jobban félnek a férfiak a terhességtől, mint a nők.

Szindbád fia hallgatott. Mindig, ha sokk érte, gondolatban apjához, a híres hajóshoz fohász-kodott:

Atyám! Most van nagy, nagyon nagy szükségem a bölcsességedre – sóhajtotta némán. – Nem azért, mert Jázmin úgy tört össze a szávaival, mint a te régi jó fogadósnőid rézmózsárban a mákot, szegfűszeget, borsot, hanem azért, mert szeretem ezt a lányt. A jó szagú, illatos szájába lettem szerelmes, egy óriási nagy száj ez a lány, imádom a telt, húsos ajkait, a fehér fogait, kacagását, a nyelvét, a két lyukat kétfelől az arcán. Hiába intettél ezerszer, éppen csak színésznőkkel ne állj szóba, fiam, éppen csak a színésznőktől mentsen meg téged az Úristen, falra hányt borsó volt minden szavad, eluralkodott rajtam a furcsa, ismeretlen érzés, a te idődben szerelemnek nevezték, s most már Jázmin több, sokkal több számomra, mint karcú derék, hattyúnyak, zafír szem, édes boka, fitos orr, remegés fut át a testemen, s összeszorul a gyomrom, ha a közelében vagyok (kivéve, amikor szeretkezünk, mert olyankor legtöbbször egy időben robbanunk), és szorongást érzek (depressziónak nevezné egy orvos, ha én egyáltalán járnék orvosokhoz), ha távol vagyok tőle. Hallottam a köznapi emberek buta sablonjáról – Se vele, se nélküle! –, de én nem akarok beleolvadni a tömegbe, volt alkalmam megfigyelni a Poprád partján, milyen veszélyes közeg a közömbös nyáj. Az állatok legalább annyira különböznek egymástól, mint az emberek, de őket karámba, pajtába zárják, ahol elveszítik a személyiségüket. Hogy tudjam összeilleszteni a te intelmeidet, atyám, a mai farkasok üvöltésével, foguk vicsorgásával?

– No, mi van? Megnémultál? – csattant Jázmin szava, miközben kapkodva, eszeveszett gyorsasággal átöltözött, fölvette a második felvonáshoz a jelmezét. – Megyek szembenézni az operaház fantomjával, semmiben sem kü-

lönbözik az tőled. Halál-hírnökök vagytok mindketten.

Magára maradt az ifjú Szindbád az öltözőben. Csak nehezen tudta elviselni a kettős sokkhatást, zúgtak, zakatoltak a fülében Jázmin szavai, és a hangszóró az előadást közvetítette, ahol a fantom a lehetetlent, Christine Daaé szerelmét követelte: zsarolt, fenyegetett, gyilkosságra készült. Az élet legnagyobb szakadéka nyílt meg a színpadon, szédítő mélység tátongett. Egyik partján a borzalom fantomja, másik partján egy gyönyörű lány.

Ilyen az élet? – mormolta magában fájdalomasan. – Elkerülhetetlen hullámtarajokból és hullámvölgyekből áll? Az operaház fantomjához hasonlított engem Jázmin. Hát, ha tudná, hogy én gyakran, igen gyakran fantommal társalgok, álmomban vagy féléber állapotaimban megjelenik atyám szelleme, de csak puha, bárszonyos Hang szól hozzám, alak nélkül, és mondja, mondja az ő különös életének történeteit, amit szívesen hallgatok, de intelmeit már nem tudom elfogadni.

– Megváltozott a világ, atyám – kiáltom sikoltva, ha felébredek. – Irgalmatlan, acélszemű, rideg kan ma a férfiideál, és karriert építő, okos, önálló lény a nő. Tátongó szakadék választja el egymástól a partnereket.

– A nők természete soha nem fog megváltozni – mondja a Hang.

– De igen! Megváltoztak a nők! El sem hiszed, mennyire megváltoztak. Többek lettek. Éles eszűek és határozottak. Pontosan tudják, mit akarnak. Te letérdepeltél a nő előtt, s engedted, hogy piros topánkás lábát a fejedre tegye, de ma kiröhögnének emiatt, hülyének tartanának, és leköpnének. Nincs szükség lovagokra, apám. Talán lesz egy irkafirkász, aki megírja az utolsó lovag regéjét. Te voltál az utolsó lovag, és én a te függvényed, klónozott másodpéldányod vagyok, trubadúr idők fantomjának alakmásolata. Nem vádollok, atyám,

mindent megtettél értem, elhoztál a tanyáról, anyám szíve majdnem megszakadt, kosztos diák lettem várososon, magas iskolákat végeztem, enyém a nagyvilág, de ha a nőkről van szó, ott állok a nagy szakadék szélén. Hogy fogok átjutni a túlsó partra? Ki épít nekem függőhidat, hogy találkozzam azzal, akit szeretek? Az első nő, akit megismertem, az anyám volt. Az alázat fantomja. Ha bementünk Podolinba, órákig térdepelt oltár előtt a piaristák templomában, s imádkozott. Lengyelül vagy valamilyen más nyelven imádkozott. Irgalomért könyörgött. Számodra kért irgalmat, apám. Ez hiányzik ma a nőkből. Az irgalom. A szerelem irgalom nélkül meghal. Én azt az oltár előtt térdeplő asszonyt keresem minden nőben, akit a piaristák templomában csodáltam.

A hangszóróból a fantom torz üvöltése hallatszott. Mielőtt leugrott volna az operaház épületéről, égnek fordította torz, arctalan arcát, s beleordította a kozmoszba a boldogtalanság áriáját.

Robbant a közönség tapsa, többször engedték le s emelték föl a függőnyt. Mikor elcsendesült a nézőtér, Jázmin megjelent az öltözőben.

Valami történt vele. Lelohadt benne az indulat, csendesült a haragja. Felháborodása elpárolgott. Megrendítette a fantom boldogtalansága. Először alakította úgy Christine Daaé szerepét, hogy önmagára ismert és az ifjú Szindbádra, aki összetört lélekkel gubbaszt az öltözőjében, akit ő fantomnak nevezett. Érezte, hogy a színpad kitágul, több mint deszka, függöny és színpadon az ő, az ifjú Szindbád és még sok millió ember élete kavarg, zajlik, dübörög.

Ismeretlen érzés ébredezett benne.

Megbékélt lélekkel indultak el a Timon Szálló felé.

Másnap telefonon két repülőjegyet rendelt az ifjú Szindbád Isztambulba.